

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Narratio de elephanto, qui pro nutritio pugnauit. Capvt XXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

πρέμνω εκάθητο ελοχῶσα, καὶ ὕφαιμων ἀ-
 ναβλέπωσα, δὲ λέων οἶα ἀδμονῶν, καὶ ἀ-
 λῶν, ὑπὸ τῆ ἀχθῆς ὡς ἀνθρώπου· εἶτα σὺ-
 τοῖς ὄρεσιν ἤλατο, καὶ ἀνδρὶ ὑλουργῶ περι-
 τυγχάνει. ὃ ᾗ εἶδισε, καὶ ἀφίησι τὸν πέλε-
 κω, τὸ ᾗ θύριον ὀλέων ἐσάνετο, καὶ ἐαυτὸν
 ἀνατένας ἠσπάζετο ὡς οἷον τε ἦν, καὶ τῆ
 γλῶττι τὸ πρόσωπον ἐφαιδρηνεν αὐτῶν: καὶ ἐ-
 κείνῳ ὑπεβόρσισε. ὃ τε λέων περιεαλῶν
 εἰ τὸν οὐρανὸν ἤγεν αὐτὸν, καὶ ἀφίεντα τὸ πέλε-
 κω σὺκ εἶα, ἀλλ' ἐσήμανε τῶ ποδὶ ἀνελέ-
 δω, ὡς ᾗ ὄν σιωπῆι, ὃ ᾗ τῶ σόμλι ἐλάθετο,
 καὶ ὡρεῖται οἱ καὶ εἶπετο ἐκείνῳ· ἄγει τε αὐτὸν
 ἐπὶ τὸ αὐλίον, καὶ ἡ λέων αἶδε, καὶ αὐτὴ
 προσελθῶσα ἐπώσημανε, καὶ ἐώρα οἰκῶν,
 καὶ ἀνέβλεπεν εἰς τὴν ἀρκτον σιωιδῶν οὐδ' ἄν-
 θρωπῶν, καὶ σημεῖα αὐτῶν ἠδὲ κηδοῦ λα τῶν
 ἐκείνης, ὡς ἔχε βώμης τε, καὶ χειρῶν διέ-
 κοψε τὸ δένδρον, καὶ τὸ μέρ' ἀνεβάζω, ἠδὲ
 κατ' ἐλέφην, καὶ διασπασάντο οἱ θῆρες αὐτῶν.
 τὸν τε ἀνθρώπων ὀλέων ἀπαθή. καὶ ἀσινῆ
 πάλιν ἐπὶ σὴ γαγεν εἰς τὸν χῶρον οὐ πρότε-
 ρον σῆτεχεμ, αὐτῶν δὲ ἀπέδωκε τῆ διαρχῆς.
 ἰλοτομία.

IN Pangæo Thraciæ monte Endemus ait
 visam, quo tempore leonis lustrum non
 ignorabat à defensoribus vacuum esse: hu-
 ius catulos, qui se per atatum nondum tueri
 poterant, interemisse. Mox parentes cum ali-
 cundè ex venatu reuertissent, & leunculo-
 rum eadem factam vidissent, acerrimo, ut par-
 erat, dolore pressos, visam insequutos fuif-
 se: Hanc verò summo cum metu, quantum
 potuit itineris contendentem, in primam
 quamque arborem conscendisse, ibi ut ab il-
 lorum insidijs declinaret confedisit: Eam au-
 tem illi cum se viderent vicisci non posse,
 leonam quidem continenter summa diligen-
 tia ad arboris truncum insidias molientem
 excubasse, sursumque versus intentis oculis
 sanguinariam aspexisse. Leonem verò simi-
 liter atque hominem ex liberorum morte
 mœrentem, longè, lateque summo cum do-
 lore totis montibus errasse, dum materialium
 fabricum offendisset: cuius è manibus magno-
 perè exterriti securim, ybi is excidisse per-
 sruisset, sese attollens, illum blandè, & sua-

uiter amplexabatur, linguaque illi faciem
 abstergebat, quam benignitatem homo sen-
 tiens, suis rebus fidere cœpit, leo hunc cauda
 amplexatus ducebat: neque securim, qua hu-
 ius è manibus effluerat illum relinquere per-
 mittebat, sed pede suo securim tollendam esse
 ostendebat, cumq; eius significationem ho-
 mo non intelligeret, securim leo ore accepit,
 mordicutque tenens illi porrexit, ac denique
 illum ad lustrum suum, vbi constراتi catuli
 iacebant perduxit: id quod leona videns, ipsa
 quoque ad eos profecta homini significabat,
 eadem miserabilem respiceret, atque postea
 sua significatione hunc impellebat suspicet
 visam, vnde homo cōiectura assequutus,
 aliquam hos ex hac grauem iniuriam accep-
 sisse, omnes nenuos ad excindendam arborem
 contendit, quam cum euertisset, visam præci-
 pitem in terram delapsam fera distraherunt,
 hominem illa sum leo reduxit in locum, vbi
 prius ei occurrisset, atque materia, quam à
 principio cadebat, illum iniuiolatum reddi-
 dit.

Narratio de elephanto, qui pro nutritio
 pugnavit.
 CAPVT XXI.

Eλέφαντος πάλω περιτυγχάνει λέωνος
 παλαιῆς ἐλέφαντος Ἰνδός, καὶ πα-
 ραλαβὸν ἐξέρε ἐτνευρόν, καὶ κατὰ μι-
 κρὰ ἀπέφηνε χειροῖν, καὶ ἐπὶ αὐτῶν, καὶ
 ἦρα τῆ διτήματῶ, καὶ ἀνθρώπο ἀνδ' ὡν ἐ-
 βεφε τὴν ἡμοῖν κομιζόμενον ἐκείνῳ. ὃ
 τοῖσι βασιλεὺς τῶ Ἰνδῶν ποτόμῳ ἦπει
 λαβὴν τὸ ἐλέφαντα, ὃ ᾗ, ὡς ἐρώμῳ ἡλι-
 τυσῶν, καὶ μὲν τοῖ περιαλῶν εἰ ἐμελλε δε-
 σπόσει αὐτῶ ἀλλῶ, σὺκ ἔφατο δύσει, καὶ
 ἔχετο ἀπῶν εἰς τὴν ἐρημον ἀναβῆς τὸν ἐλέ-
 φαντα, ἀγανακτῆι ὀ βασιλεὺς, καὶ πέμψει
 κατὰ αὐτῶ τοὺς ὑσαρηθμῆνες, καὶ ἅμα τῆς
 Ἰνδῶν ἵνα τὴν δίκην ἀζονταῖς ἐπὶ εἰ ἦπον ἐπει-
 ρῶντο πείρα προσφέρειν. οὐκ ἐν καὶ ἀνθρῶ-
 πῶ ἔβαλεν αὐτοὺς ἀνωθερ, καὶ τὸ θύριον
 ἀδικέμδρον σιωμῆναι, καὶ τὰ πρῶτα ἡμ
 τοιαῦτα. ἐπεὶ ᾗ βλαβῆς ὀ Ἰνδός κατὰ μῶδε
 περιβαίνει μὲν τῶ βροῖα ὀ ἐλέφας κατὰ τοὺς
 ὑπερασπίσοντας ἐν ταῖς ὄπποις, καὶ τῶ ὀπίσ-
 τῶν.

των πολλοῦ ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ ἄλλους ἐξέλα-
τα, περιβαλλὼν δὲ τῷ Ἰσοφεί τὴν προκοκίδα
ἀβρει τε αὐτὸν, καὶ ἦν τὰ αὐτὰ κομίζει, καὶ
περὶ μένειν ὡς φίλῳ φίλῳ πρὸς, καὶ τὴν εὐ-
νοίαν ἐδείκνυτο. Ὁ ἀνδραποιοι πονηροί, καὶ πε-
ρὶ Ἰσοφείαν μὲν καὶ ταλίνων Ἰσοφον ἀεὶ, ἐ-
πάριστα τε χορεύοντες, ἐν δὲ τοῖς κινδύνοις
προδοταί, καὶ μάττω, καὶ εἰς οὐδὲν τὸ ταφί-
λιας ὄνομα κραινόντες.

Cum Indus quispiam elephantum album
pullum offendisset, atque tunc tenerum
aluisset, & paulatim mansuetificasset, eo-
que deinde veheretur, & bellum amaret,
& vicissim redamaretur ipse, ac simul suam
elephantum educationem cum maximis am-
icitiae officiis huic Indo compensaret:
Indorum rex id intelligens muneri popo-
scit sibi elephantum mitti: Is, ut vehementi
qualitate flagrans amatoris, dolebat, si hunc
quam ipse esset habiturus, itaque negans se
daturum, una cum elephantum in desertissi-
mam regionem perfugit: Rex autem id æ-
gre ferens, ad eum insequendum misit, qui
Indo auferrent simul & illum comprehen-
sum ad penam reducerent. Cum igitur eo
venissent, ubi erant transfuge, comprehende-
reque aggressi fuissent: ex superiori loco la-
pidibus eos homo appetebat, pariterque ele-
phantum, ut iniuria insigni accepta illorum im-
petum repellebat. Vbi autem Indus lapidati-
one facta percussus præceps deiectus fuisset,
elephantum hominum more acerrime se tu-
entium, pro suo nutritio, quem corpore re-
gebat, cum propugnauit, tum verò ex insiden-
tibus partem occidit, partem in fugam impu-
lit: tum altorem promuscide circumplexus
ad stabula inuexit, ac tanquam amicus per-
mansit fidelis amico benevolentiam ostendens,
qua admirabili suum educatorem prosequen-
tibus. O sceleratos homines, qui mensas, cu-
linas, & sartaginum stridores sequuntur,
& prandia quaerunt, in periculis autem
amicitiae iure temerè violato,
pollutoque, amicos de-
serunt.

Typus narrationis polita, stylo subli-
mi, & magnifico.

CAPVT XXII.

SEd vna apud Ciceronem Regina cætra-
rum Verrina 3: quæ incipit à topographiæ
descriptione Lampfaci vrbis, in quam Veires
aduenit.

Deducitur iste ad Ianitorem quendam hos-
pitem, comitesq; eius apud cæteros hospites
collocantur; ut mos erat istius, atque ut cum
sua libidines flagitiose facere admonuerant,
statim negotium dat illis suis comitibus ne-
quissimis, turpissimisque hominibus, ut vide-
ant, & inuestigent, ecquæ virgo sit, aut mul-
ier digna, quam obrem iste Lampfaci diutius
commoraretur. Erat comes eius Rubrius qui-
dam, homo factus ad istius libidines, qui mi-
to artificio quocumque venerat, hæc inue-
stigare omnia solebat: is ad eum rem istam
desert: Philodamum esse quendam genere,
honore, copijs, existimatione facile princi-
pem Lampfacenorum: eius esse filiam, quæ
cum patre habitaret, propterea quòd virum
non haberet, mulierem eximia pulchritudi-
ne, sed eam summa integritate, pudicitiaque
existimari. Homo, ut hæc audiuit, sic exarsit
ad id, quod non modò ipse nunquam viderat,
sed ne audierat quidem ab eo, qui ipse vidis-
set, ut statim ad Philodamum migrare se di-
ceret velle. Hospes Ianitor, qui nihil suspi-
cicaretur, veritus, ne quid in se offenderit, ho-
minem summa vi retinere cœpit. Iste, qui hos-
pitis relinquendi causam reperire non pos-
set, alia sibi ratione viam munire ad stuprum
cœpit: Rubrii delicias suas in omnibus eius
modi rebus adiutorem suum, & conscium,
parum laute diuersari dicit: ad Philodamum
deduci iubet, quod ubi est Philodamo nunci-
atum, tamen si erat ignarus, quantum sibi,
ac liberis suis iam tum mali constitueretur,
tamen ad istum venit, ostendit nimis suum
illud non esse: se cum suæ partes essent, hos-
pitem recipiendorum tamen ipsos tan-
tum prætores, & Consules, non Legato-
rum asseclas recipere solere. Iste qui vna cupi-
ditate raperetur, totum illius postulatum, cau-
samque neglexit, per vim ad eum qui recipere
non debebat Rubrium deduci impera-
uit. Hic Philodamus, posteaquam ius suum
obtinere non potuit, ut humanitatem con-
suetu-